

## **STANOWISKO KRAJÓW NORDYCKICH PRZED COP21 W PARYŻU**

(MARCIN FRONIA)

Rozpoczynający się właśnie i zaplanowany do 11 grudnia Szczyt COP21 (Konferencja Klimatyczna ONZ) w Paryżu będzie decydującym momentem dla dalszego kierunku międzynarodowej polityki klimatycznej.

Celem negocjacji podczas tegorocznego szczytu jest uzgodnienie nowej, globalnej umowy na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Wiele zależy od tego, jak ambitnie zostaną sformułowane cele, m.in. dotyczące ograniczenia wzrostu temperatur na świecie i jak ostatecznie zachowają się główni emitenci (USA, Chiny, Indie), którzy póki co deklarują swój udział we wspólnych wysiłkach.

Podczas szczytu Nordycka Rada Ministrów (*Nordic Council of Ministers*) uruchomi specjalny pawilon pod hasłem "New Nordic Climate Solutions". Celem tej inicjatywy jest jeszcze większe włączenie się w działania na rzecz dialogu w sprawie polityki klimatycznej.

Państwa nordyckie mają jedno z najbardziej ambitnych celów polityki energetycznej i klimatycznej. Podejmują też intensywne działania na rzecz stworzenia zrównoważonego systemu energetycznego na poziomie ponadnarodowym.

Współpraca pomiędzy krajami nordyckimi jest również przykładem jednego z największych i najbardziej intensywnych forów współpracy regionalnej. Obejmuje udział Danii, Finlandii, Islandii, Norwegii, Szwecji, Wysp Owczych, Grenlandii i Wysp Alandzkich. Głównym forum tej rządowej współpracy jest Nordycka Rada Ministrów. Organizacja ta, oprócz sekretariatu w Kopenhadze, posiada wiele instytucji współpracujących i rozbudowaną sieć partnerów w całej Skandynawii. Wiele z nich weźmie udział w COP21. Wśród nich znajdują się:

- **Nordycki Fundusz Rozwoju (NDF)** – wspólna instytucja państw Nordyckiej Rady Ministrów, której celem jest m.in. finansowanie inwestycji związanych ze zmianami klimatycznymi w krajach o niskich dochodach, znajdujących się poza regionem nordycko-bałtyckim.

- **Nordycka grupa robocza dla globalnych negocjacji klimatycznych (NOAK)**, której nadrzędnym celem jest przyczynienie się do przyjęcia globalnego porozumienia klimatycznego i powiązanie go z ambitnymi celami w negocjacjach z UNFCCC. Będzie aktywnie działać podczas COP21 w Paryżu.

- **Grupa ds. klimatu i zanieczyszczenie powietrza (KOL)**, której celem jest działanie na rzecz zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza oraz skutkom, jego ma ono na środowisko i ludzkie zdrowie.

- **Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO)** – międzynarodowa instytucja finansowa założona w 1990 r., która finansuje zielone inwestycje rozwojowe oraz projekty dotyczące zmian klimatycznych, przede wszystkim w Rosji, na Ukrainie, Białorusi, Gruzji, ale też w pozostałych częściach świata.

- **NordForsk**, który zapewnia finansowanie i ułatwia prowadzenie badań oraz programów infrastrukturalnych. Wspiera krajowe rady badawcze, uniwersytety i inne instytucje badawcze. Zrzesza krajowe grupy badawcze i promuje działania badawcze o najwyższej jakości naukowej.

- **Nordic Innovation** – kluczowa instytucja, działająca pod auspicjami Nordyckiej Rady Ministrów na rzecz rozwoju transgranicznego handlu, przemysłu i innowacji.

- **Nordregio** – wiodący skandynawski instytut badawczy w dziedzinie planowania przestrzennego i rozwoju regionalnego.

- **Grupa ekosystemów lądowych (Terrestrial Ecosystem Group)**, której celem jest przyczynienie się do zahamowania negatywnych tendencji w różnorodności biologicznej, ale w taki sposób, aby ekosystemy pozostawały w solidnej kondycji, przyczyniając się w ten sposób do utrzymania dobrobytu i wzrostu gospodarczego.

- **Grupa Robocza na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (Working Group for Sustainable Consumption and Production - HKP)**, stanowiąca forum współpracy sektorowej biznesu, konsumentów i środowiska. Celem grupy jest opracowanie, koordynacja i ocena niezbędnych środków kontroli do utrzymania zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

- **Grupa Ochrony Środowiska i Gospodarki** (*The Environment and Economy Group – MEG*), która zrzesza członków z różnych sektorów. Jej zakres został zatwierdzony zarówno przez sektor środowiska, jak i sektora finansów Nordyckiej Rady Ministrów. Głównym zadaniem grupy podczas COP21 jest analiza zagadnień związanych z ochroną środowiska i gospodarki, które są interesujące dla krajów skandynawskich.

Nawet skrócona analiza wymienionych instytucji pokazuje ich ważne znaczenie nie tylko regionalne, spory potencjał finansowo-organizacyjny oraz jasno artykułowane wartości, jakimi się kierują. **Żaden inny region świata nie wystawił tak zwartej reprezentacji instytucji regionalnych, dopominających się tak ambitnych postulatów w zakresie ochrony środowiska i globalnej polityki klimatycznej.**

Jak stwierdził Dagfinn Høybråten, sekretarz generalny Nordyckiej Rady Ministrów, potrzebna jest sprawiedliwa dystrybucja zasobów Ziemi, która odpowiadałaby na światowe potrzeby dążenia do dobrobytu. W tym celu konieczne jest jednak przykładanie większej wagi do stanu naszego środowiska naturalnego i klimatu. Jest to powód, dla którego ministrowie krajów nordyckich, odpowiedzialni za sprawy środowiska i klimatu ogłosili niedawno deklarację wzywającą do natychmiastowego działania na rzecz powstrzymania negatywnych zmian klimatycznych, szczególnie w Arktyce. Podkreślili również potrzebę stworzenia mechanizmów finansowych, które wsparłyby kraje rozwijające się w budowaniu zielonej gospodarki. W tym celu **kraje nordyckie wniosły wkład w wysokości ponad 1 mld dolarów do Globalnego Funduszu Klimatycznego.**

Przez prawie ćwierć wieku kraje skandynawskie wykazały, że możliwy jest rozwój gospodarczy bez zwiększania poziomu emisji klimatycznych. Podczas gdy PKB w Skandynawii wzrósł o prawie 50% w ciągu ostatnich dwudziestu lat, poziom emisji gazów cieplarnianych spadł o 20%, podobnie jak zużycie energii.

Podczas paryskiego szczytu COP21 Pawilon Nordycki ma stać się miejscem, w którym państwa nordyckie będą dzieliły się swoimi doświadczeniami i prezentowały konkretne pomysły, umożliwiające bardziej efektywną transformację w stronę gospodarki niskoemisyjnej, w tym dotyczące dekarbonizacji, decouplingu, integracji rynku energetycznego, innowacyjnych rozwiązań z wykorzystaniem OZE czy dotyczących redukcji emisji CO<sub>2</sub>. Warto tam zajrzeć, podyskutować, zastanowić się, czy przykłady, które sprawdziły się i działają u naszych północnych sąsiadów, mogłyby zadziałać i u nas. Myślę tu głównie o uczestnikach z polskiej delegacji. Odwlekanie odważnych, związanych z realizacją polityki klimatyczno-energetycznej zmian skutkuje coraz poważniejszymi skutkami środowiskowymi. Koszty radzenia sobie z tymi zaniechaniami również rosną. Kraje najbardziej odporne we współpracy „nagradzane” są podczas COP tytułem Skamieliny Dnia. Od pewnego czasu Polska otrzymuje ją już niestety tradycyjnie, podczas każdego kolejnego Szczytu Klimatycznego.

Redakcja: W. Anioł, M. Fronia, K. Musiał, P. W. Zawadzki  
© Copyright i wydawca: Fundacja Naukowa NORDEN CENTRUM  
Cytowanie i wykorzystywanie fragmentów tekstu  
tylko za podaniem źródła.  
<http://www.nordencentrum.pl>

